

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 8 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 8 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 8 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47

Corespondențele sunt a se adresa la:
Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rândul cu litere garmon — și timbru de 30 cr. pentru
țe care publicare.

315 Maiu.

Motto: Scoateve-vor pe voi din Sinagogă,
și va veni vremea, că tot cine ve
va ucide pre voi i se va părea că
aduce jertfă lui Dumnezeu.

Ioan, cap 45 vers 15.

Dilele din vechime licuresc înaintea ochilor noștri sufletesci.

Istoria ne spune că odinioară puternici erau protopărinții noștri, și că ei s-au luptat cu neamuri și au biruit împărății.

Istoriei noastre naționale i-a contrădus istoria scrisă de străini. „Și ea fu scrisă cu tendență, căci rezonul acelor oameni pretindea ca ei să scrie cu tendență.

Timpul și-a urmat calea sa. În carteau destinului scris a fost, că multe are a suferi românul. Si suferințele și au inceput cursul lor.

In vremea veche — scris fericitul Bălcescu — cerial era lîmpede, soarele strălucea ca un flăcărui tinér... Câmpurile frumoase, împregiurate de munți verdi, se întindeau mai mult decât poate prinde ochiul... păduri tinere umbreau dealurile... Turmele se auflau mugind de departe... și armăsarii nechezau jucându-se prin răriști... Pe o pajiște verde Libertatea, copila bălioară cu cosite lungi și aurite se juca cu un arc distins. Fericie de oameni din câmpie, fericie de cei dela munte.

Așa era în vremile vechi, și frumoase, de tot frumoase erau ele.

Urmă apoi lungul șir de suferințe. Dumnezeu scie care robie era mai mare, cea nepecetuită prin lege formală de peste 1150 de ani, sau cea sancționată de preste ani 410. Asupra uneia se întinde negrul vîl al nescinței, și el cu cât e mai nestăbatut, cu atât devine mai scump înimile noastre, căci trăim în măgură dulci și visuri plăcute, ca ori ce vis linisit. Cea din urmă fasă a vieții noastre naționale o am petrecut sub scutul de robie al legilor din patrie.

Și în aceasta tristă stare a vieții noastre s-au schimbat toate. Cerial din lîmpede și senin ce era odinioară acum devine intunecat și încărcat de nori grei, din cari fulgere și trăsnete se descarcău pe pămîntul patriei noastre.

Frumoasele câmpii nu mai erau pentru oamenii fericiti de odinioară și fericirea din munte se schimbă în plângere pentru timpurile trecute.

Libertatea devine lăutită. Pretutindenea puștiire ocupă locul binelui din trecut. Poporul rămâne și cu el răbdarea și viitorul. Răbdarea în

speranța viitorului, și speranța în viitor, căci răbdarea și speranța au mers braț la braț cu vitalitatea noastră.

Aruncați vîl negru asupra trecutului, căci trist este el, și greu apăsa asupra înimii noastre.

An după an s-au străcurat. Cerial începând a se impiedică rațele lui străbătură pămîntul, și ele încăldiră și lumină inimile oamenilor robiti. Venit anul măntuirei și diua de 3/15 Maiu.

Vremea de odinioară se face stăpână preste înima noastră, și la lumina și căldura soarelui de primăvară am frânt lanțurile, cu cari era lăutită „Libertatea“, copila bălioară cu cosite aurii de odinioară, care se juca sburdalnică cu un arc distins.

Cât de dulce este diua de 3/15 Maiu înimiei noastre, cât de scumpă este ea sufletului nostru, și cu ce putere stîrnesce ea în noi reminiscențele trecutului vechiu și nou!

Ce săntă e diua în care românul sfârmându-și lanțurile robiei și-a proclamat libertatea, demnitatea să de om, și ce puținele cuvintele noastre intră glorificarea acestei dile mărețe!

3/15 Maiu, di epochală în viața națiunii noastre, și isvor de luptă internă în peptul nostru. Trecutul vechiu, trecutul robiei a trecut în noianul vecinieci, și noi l-am acoperit cu negrul vîl al uitării.

Am păsit în era nouă, așa numită a libertăței. Si aici lucrurile să repetesc.

Am scris de multeori despre suferințele noastre și sănătenia dilei de adi nu ne ieartă repetirea. Ca apostolii odinioară fostam și noi prizonieri, fostam asupriți, lăutuți pentru credința noastră în legea și naționalitatea noastră, și în cele din urmă am fost scoși și din Sinagogă.

Boierii popoarelor chipsuitau multe asupra noastră, și a sosit vremea, când se crede de hulă contra patriei a mai ținea la naționalitatea și legea ta.

O turmă și un păstor. Măntuitorul a dis că la vremea sa va fi o turmă și un păstor. S'a tradus politesc turma și păstorul în stat unitar maghiar și o singură națiune: cea maghiară.

Fanatismul religios de odinioară isvorit din principiul „o turmă și un păstor“ se practică în statul nostru mai ales de omeni, a căror basă morală este: „ubi bene, ibi patria“. Fanatismul acesta a pătruns aproape toate păturile societății maghiare și a sosit vremea că tot cine încearcă a ucide în noi simțul național, i se pare că aduce jertfă idoliului: maghiarisare.

Lucrurile se repetesc. În vremea veche a remas poporul, și în sinul lui răbdarea și speranța în vi-

toriu. Toate celelalte erau perdute, și noi scim ce s'a întemplat cu ele.

Diua de 3/15 Maiu 1848 ne-a redat libertatea și de atunci începând lucrăm pentru conservarea ei și căștigarea celorlalte. Suferințele ne-au înărtit, ne-au învîrtoșat, ne-au oțelit la luptă, ne-au lipsit de una numai, și aceea este: înțelepciunea căștigată prin experiență.

În asuprire nu ne deosebim întru nimica de vremile din trecut, și dacă totuși este deosebire, aceia se reduce numai la timp.

Efectele ei sunt diametral opuse. Spiritul timpului modern străbătu și la noi, și simțul nostru național se manifestă mai puternic ca nicăi când altă dată.

Asuprirea de odinioară nu reflectă la inteligența înăscută românilui. Cea de acumă este îndreptată contra individualității noastre ca români.

În trecut am răbdat și am sperat. Se răbdăm și să sperăm ni se dice și acumă. Se răbdăm și să sperăm, până ce vor veni oamenii la convingerea că noi nu mai putem fi desconsiderați. Se răbdăm și să sperăm până va veni vremea ca și noi să ne putem impune.

Bine. Este vorba de „modus procedendi.“ Si vom mai avea ocazie să reflectăm asupra trecutului nostru înainte de 3/15 Maiu, și asupra celui de după 3/15 Maiu. Vom avea ocazie să mai vorbim multe, căci va trebui să mai vorbim multe. Vom spune ce am putut perde pre atunci și ce putem perde acum. Vom spune ce am pierdut atunci și ce pierdem și de săi sub presiunea situației actuale.

Le vom dice acestea de altă dată, nu însă în diua de 3/15 Maiu. Diua aceasta este săntă tuturor românilor, și dacă nu altă putere, cel puțin diua de astăzi ne va uni pre toți și nu va mai fi între noi deosebire de principii. Libertatea deslăunită la 3/15 Maiu 1848 ne va încăldi inimile tuturor, și astăzi vom fi toți una în idei, una în cugete, una în simțiri. Si aceasta în amintirea dilei mărețe, unică în viața noastră națională.

Ebreii în legea vechiă purtau tablele legei tipărite în inimă lor. Noi purtăm memoria dilei de 3/15 Maiu tipărită pe lespele inimii noastre. Si tacem căci tacerea este de aur. La dile însemnăte însă spunem ce este tipărit pe lespele inimii noastre, ca lumea să scie, că noi n'am uitat, și nu vom uita.

FOITĂ.

Siebenbürgen, eine Darstellung des Landes und der Leute.

Acesta este titlul unui op în limba germană edat în Lipsca de Rudolf Bergner cu 410 pagini 8° a. 1884. Domnul Rudolf Bergner, pe care am avut onoarea să-l cunoască în persoană pe timpul petrecerii sale în Sibiu, este un bărbat tiner plin de talent și cunoștințe frumoase — calități, care ridică valoarea omului, când sunt însoțite ca la numitul autor, de modestie și nepreocupăriune în judecată. Ceea ce ne-a inspirat d. Bergner cu persoana sa, aceeași arată în măsură și mai mare în opul seu citat.

Înainte de toate constatăm la autor, o pătrundere corectă a lucrurilor și referințelor noastre din patrie, incât a fost numai posibilă în timpul relativ scurt al petrecerii lui în țara noastră. La aceasta constatare ne îndreptătesc dreapta judecată a autorului despre locuitorii țării, descrierea fidelă a experiențelor sale și expunerea în modul cel mai atrăgător al caracterelor deosebitelor naționalități. Tot cu atâtă satisfacție constatăm la autor obiectivitate și iubire de adevăr, prin ce promisiunea sa

din prefață n'au devenit numai o frasă goală aruncată ca de modă a orbi pre cetitoriu, ci o realitate. Eram dedați a cetei dela scriitori străini, precum Charl Boner, Wattenbach etc. lucruri, de cari numai ei sciu cum și le-au căștigat călătorind în țara noastră, și despre cari lumea astăzi cel puțin este în clar, că au fost nesce scrieri tendențioase — inspirate de conlocutori săsi. Autorul opului din cestină cunoșcend gustul acelora, și riscând a căde din grăția conaționalilor sei, spune fără rezervă toate experiențele sale bune și rele, favorabile și nefavorabile. Deci ce putem oare aștepta dela un autor de felul acesta mai mult, decât onestitate, francheză și independentă în părerile sale:

Profesorul Rudolf Bergner călătoresc dela Maramureș în Transilvania prin Rodna, Bistrița, Năsăud, Deea, Gherla, Cluj, Turda, Uioara, Blaș, teara Moților, Zalatna, Alba-Iulia, Hațeg, Petroșeni, Sibiu, Turnu Roșu, Mediaș, Sighișoara, Cohalm, Făgăraș, scaunul Nocrichului, Sibiu, Brașov, Bran, Secuime până în Csik, Borszék, Reghin, Mureș Oșorhei. El descrie Transilvania ca o țeară dintre cele mai romantice; ici-coleau devine chiar entuziasmat de frumusețea unor regiuni, ceea ce-l face să se avântă în stilul scrierii sale la o vioicuțe estraordinară, — proprie inimilor caste.. Cetitorul crede a vedea cu ochii sei proprii acele locuri și devine însoțit entuziasmat.

În descrierea caracterelor deosebitelor naționalități, autorul face o parte bună femeii, române pe care el o afă dotată dela Dănu cu cele mai favorabile insușiri. Nu mai puțin favorabil vorbesce el despre poporul român preste tot. La pagina 182—184 autorul se exprimă așa „La puține popoare poate afla omul așa multe femei dacă nu frumoase dară frumușele și grațioase precum se află la Români etc... Cu deosebire femei frumoase sunt la Brașov și Sibiu; destul de atrăgătoare sunt și femeile Motilor, a căror viciozitate și sănătate atrage pre om. Despre femeile române din orașe putem dice preste tot, ceea ce se poate dice despre rasa romanică. Cât de fermecătoare apare o astfel de damă cu ochii negri! ect.“ Despre femeile din Seliște se exprimă astfel după o impresiune căștigată după ieșirea din biserică:

„Oamenii s'au retrăi în casele lor; unii mai sed pela pcartă, în hainele lor de serbătoare. La apropierea noastră se ridică, și pe când bărbații salută luânduși pălăriile, pe atunci femeile ne privesc dragălaș cu ochii lor ca migdalele. Cât de frumoase sunt! Ar crede omul, că din întreaga monarchie s'au ales în adevăr romanele cele mai frumoase și s'au adus aici. Formele trupului sunt proporționate, părul căte odată blond, mai de multe ori negru, ochii strălucesc cu foc; trăsăturile obrajilor sunt fine, adeseori ca laptele și ca sâangele. Ce privire indulcitoare dă

Revista politică.

Parlamentul Ungariei se apropie cu pași repedi spre sfârșitul sesiunii actuale, abia mai sunt încă vre-o 10 zile, dacă putem crede scirile mai recente, că el se va închide între 20 și 30 Maiu. Aceste 10 zile ne mai pot aduce încă scene picante. Între aceste am putea înșira cu drept cuvînt și cea de Luni, înscenată de deputatul Csanády, cel mai sprințen dintre toți kossutiani. În privința aceasta diariul „N. f. P.“ Nr. 7079, comunică o telegramă din Pestă de cuprinsul următoriu: „În parlament s'a întîmplat astăzi o scenă de tot panică și totodată și caracteristică. Din motivul vigiliei pentru reposata foșta împărăteasă Maria Anna, președintul Pechy a amânat deschiderea dietei dela 10 pe orele 11. După deschiderea ședinței președintul a spus camerei cauza amânării și a cerut indemnisa, fiindcă a fost anunțată ședința pe 10 ore. La aceasta se scoală deputatul Csanády și observă că față cu arbitraritatea președintelui, camera trebuie să-și exprime desaprobația sa, căci prin purcederea arbitrarie să călcăt conclusul camerei. Ministrul președintei Tisza escusă purcederea președintelui dicând, că s'a mai întîmplat ca ședințele anunțate să se amâne. Voind să vorbească președintul Péchy, l-au luat suspiruri convulsive și n'a putut să dice nici un cuvînt.“

Din cele de până aici se poate explica scenăria din parlament. Noi nu ne mirăm de ținuta stenografilor, căci scim că ei puțin respect arată față cu dynastia habsburgică, și că de câte ori se deschide dieta Ungariei dînșii nu vreau să meargă la Buda ci pretind să vină împăratul la ei.

Lupta între partide însă nu se mărginesc numai la scene ca cele memorate în zilele din urmă. Opoziția într-unită începe să se organiza, și basată pe aristocrația bisericească și luminoasă din casa Magnaților, voiesc să insceneze a doua cădere a guvernului în casa de sus. Cor. Pol. comunică scirea că opoziția a pus din nou în mișcare pre membrii din casa de sus și prepară o respingere a proiectului pentru edificarea unui nou edificiu a parlamentului, proiect trecut deja prin cameră. Spre acest scop fură invitați la ședințele casei magnaților indigeni din Austria. Precum să vede vom avea de a înregistra în a doua ediție scenele de când cu votarea proiectului de căsătorie între creștini și evrei. Înregistrăm această versiune și ne alăturăm și noi la părerea colegilor dela „Sieb. d. Tageblatt“ de aici. Așa este: prin respingerea proiectului poporul ar fi scutit de dare pe seama lucurilor de luce, din care nici el, nici țara nu trage. Dumnezeu scie ce folosește.

In Germania s'a decretat definitiv încă pentru o durată de doi ani starea excepțională contra socialistilor. Mare fu lupta principelui Bismarck, și că pe viitor să-și poată odihni oasele frânte de obosale, s'a decis să din Prusia și părăsindu-o pe aceasta să se așeze în Germania, îndestulindu-se cu agendele acesteia. Se dice că bătrânu Wilhelm și-a dat consimțémentul la acest pas al vrășmașului liberalismului.

Conflictul dintre Franța și China s'a delăsurat. Telegramele mai noi ne aduc scirea despre încheierea unei convenții între aceste două puteri. În sensul convenției, Franța a ieșit din neplăcuta sa poziție de până acum, și încă a ieșit învingătoare. Cabinetul domnului Jules Ferry prin acest succes al armelor și al diplomației franceze și-a întărit vîața în mod însemnat, și ținuta dictatorică a mi-

nistrului președintă de bună seamă nu se va slăbi prin aceste succese.

Conform convenției încheiate China recunoaște protectoratul Franței asupra Tonkingului și Anamului. Provinciile Yünnan, Kuang-Śi și Canton se vor regula prin o nouă convenție comercială și vor fi deschise comerțului francez China și va revoca toate trupele din Ton-King, în urma căreia și Franța va putea reduce forța armată în Tonking. Convenția s'a transpus guvernelor din Peking și Paris spre ratificare prin delegații Fournier și Li-Hung Chana.

Sesiunea sinodului archidiocesan.

Ședința a XI-a din 24 Aprilie (6 Maiu).

Ședința se deschide la 5 ore după ameașă. Protocolul ședinței premergătoare nefiind redigat, — se va autentica în altă ședință.

Se prezintă votul separat al Escrivanei Sale contra conlusionului adus în ședința a X, cu privire la cuincuenalele votate pentru asesorii consist. — se exclude sub %. la protocol.

La ordinea zilei continuarea raportului comisiunii organizaționale.

Raportorul acesteia dep. Parteniu Cosma referă asupra proiectului pentru salarizarea funcționarilor consistoriului.

Comisiunea propune și sinodul decide:

În nece cu conlusionul precedente, — dotăția nea arhiepiscopului și funcționarilor consistoriali se sistemează în modul următoriu:

Archiepiscopul:

a) salariu anual 12,000 fl.
b) quartir în natură (reședința arhiepiscopescă);

a) usufructul grădinilor Nr. . . . din strada Schewis.
d) usufructul livadii din otarul Sibiului Nr. . . . cărții fond. Nr. . . . parcel.

Vicariul archiepiscopesc:

a) salariu anual 2,400 fl.
b) quartir în natură.

Asesorii ordinari:

Fie-care asesor, fără de diferență de senat:

c) salariu anual 1,200 fl.
care după cinci ani de serviciu continuu ca asesor ordinari cresce cu câte 100 fl.
b) relut de quartir 200 „

Secretariul consistorial:

a) salariu anual 800 fl.
b) relut de quartir 200 „

Fiscalul consistorial:

a) salariu anual 400 „
Defensorul matrimonial:

a) Salariu anual 200 „

Cassariul:

a) salariu anual 800 fl.

Controlorul:

a) Salariu anual 800 fl.

Archivarul-protocolist:

a) salariu anual 700 fl.

Espeditorul:

a) salariu anual 600 fl.

Oficialul de cassă:

a) salariu anual 600 fl.

Cancelisti: Salariu anual:

a) cancelist de clasa I. 500 fl.
b) cancelist de clasa II. 400 „

cu deosebire ospitalitatea romanului, preste care pună mai presus pe a maghiarului; condamnă netoleranța acestuia în politică, lauda iubirea de ordine și așezămintul săsului; condamnă conservatismul acestuia, care îl face urios, bicuiesc „sistemul de doi copii“ păstrat la sasi „de unde cu durere de inimă prorocesc perirea lor și domnirea fitoare a elementului român, care se sporesc în mod însemnat.“

Cartea este scrisă cu mult spirit; autorul întreține multe episoade din timpul petrecerii sale în Transilvania, multe anecdotă popoarele, cari sunt apte să caracterizeze pe un popor și altul; icoanele sale sunt pline de viață și nunumai instructive dară intereșante și placute.

Față de aceste insușiri ale opului din cestiune atingem și unele scăderi. Unde autorul a ramas pe terenul descripției și să a radimat pe autopsie a prestat lucrul cel mai perfect; unde densul a trecut la combinații și deducții ni se pare să nu fi fost tot așa de norocoș și doară nici nu era indegetat fără un studiu mai profundat, a se demite la acelea. Trecând preste supoziții ca ceea că Buciumanii din munții Abrudului să fie după origine coloniști nemți, numim aci mai ales partea istorică despre originea românilor, la care autorul

Economul:

a) salariu anual 300 fl.

Servitorul:

a) salariu anual 240 fl.

Acest normativ intră în viață la 1 Ianuarie 1885. Cu privire la cuincuenalele votate în ședință premergătoare se decide:

a) realegeră nemijlocită a unui asesor referente salarizat, se consideră ca continuitate în oficiu;

b) anul în care au intrat un asesor salarizat în funcție, se consideră întreg.

Urmează raportul acleiași comisiuni.

Raportorul dep. N. Cristea referează asupra a tutui consistorial — cu privire la noaua arondare a cercurilor electorale:

Comisiunea propune, — și sinodul decide; alegările pentru periodul proiectul să se facă pe baza cum au fost până acum cercurile statelor, și proiectul pentru noua arondare să se asternă proiectul sinod.

Ședința se încheie la 7 ore.

Ședința XII la 25 Aprilie (7 Maiu) 1884.

Ședința se deschide la 10 1/4 ore a. m. și continuă se protocoalele ședințelor X și XI din 24 Aprilie (6 Maiu), — se autentică.

Dep. Dem. Comșa face următoarea interpelație:

„Biserica noastră din suburbii Iosefin în Sibiu este patronată sau nu? dacă este, atunci întreb: este sau nu este patronatul o instituție, care se potrivește cu spiritul Statutului organic și așezămintele bisericei noastre ortodoxe? Ear dacă amintita biserică nu este patronată, atunci cum de concluzie comitetului și sinodului parochial, deși aprobată prin consistoriu, adese remână literă moartă?“

Are înalt același cunoștință că biserică aceasta a suferit pagube considerabile străbătând ploile prin coperisul bisericei și a casei parochiale, și fiind necesitate a interveni poliția locală spre a se derăma sopronul cu total ruinat din curtea parochială? În fine întreb: cui sunt a se atribui aceste mari neajunsuri, în parte ireparabile?

Presidiul respunde:

Biserica din Sibiu suburbii Iosefin, dela începutul ei au stat sub patronat. Acest patronat l'a exerciat întemeatorii ei până au fost în viață. După moartele lor s'au transpus arhiepiscopului. Afacerea însă este în referată la consistoriu spre a se regula și aduce în armonie cu dispozițiile Statutului organic. Sporez că la proiectul sinod voiu prezenta o propunere pentru regularea relațiunilor acelei parohii. Despre intervenirea poliției locale nu are nici o cunoștință. Ear că pentru poziția parohiei față cu Arhiepiscopul, se va regula cu ocazia propunerii ce se va asternă Ven. Sinod.

Interpelantele, în considerare că Escrivanei se înfață sinodului a declarat, că în proiectul său sinodală va prezenta o propunere de regulare, se declară multămul cu respunzul, ear sinodul ia respunzul spre sciință.

Dep. Elie Macelariu face următoarea interpelație:

1. S'a satisfăcut din partea Venerab. Consistoriu archid. conclusului sinodal din anul 1883 Nr. 164?

fără critica basându-se pe unele argumente de tot debole aderează la teoria lui Roesler despre necontinuitatea românilor în Dacia Trajană.

In ce privesc actualitatea mai face autorul unele erori mai mărunte; însă cunoșcând bunele intenții ale lui suntem mai aplicăți a crede, că a fost sedus în erore îci colea prin informațiuni sinistre și tendențioase, ce unii și alții îl le-au insuflat; eara densul fără informațiuni mai deaproape le-au primit de bani buni. Aci numărăm cele atinse în treacăt despre metropolit din Sibiu, lucruri neadese, ce și altcum de fel nu cadrează în un op de acest fel. Nu mai puțin ne-am putut explica, cum autorul poate dice la pag. 199, că metropolitul Șaguna ar fi înființat metropolia din Blas, după ce densul, precum se poate vedea la pag. 197, se pare a fi în clar cu metropolia din Sibiu și Blas, mai ales, că densul a participat și la parastasul de 10 ani dela moartea fericitului metropolit Andreiținut în vara trecută în Reșiță.

Aceste scăderi însă dispar prelungă multe insușiri bune ale cărții; de aceea noi recomandăm cu căldură publicului român cetitoriu opul acesta, ca pre unul plin de interes și instructiv.

I. P.

trupă de astfelii de fete și cum zimbesc ele la cel mai mic semn cu capul; ele se încă prea bine, că mai ales pentru ele merge omul cu placere la Seliște. Acum trece prelungă noi o teme tineră, ea salută; am trecut unii de altii, ca sageata a trecut chipul ei și totuși privindu-se în tacere, ne stă pe buze întrebarea, dacă această frumusețe junonică este numai o fantomă a fantasiei noastre escitante! Grațiositate perfectă, fineță în trăsăturile obrajilor, placere de viață plină de farmec, conștiință de propria frumusețe, amabilitate răpitoare, și preste toate vioiciunile eterică erau atrăgătoarele nobilei ființe“ (pag. 309).

Autorul combată unele faimete reale ce pe nedreptul său colportat în țări străine despre români, ca despre oameni răi dela natura lor; astfel ia în nume de reu lui Charl, Boner, care a scris despre români atât de nefavorabil fără să-i cunoască, ci numai după inspirația acelora, care l-a cuprins în mijlocul lor și i au legat ochii, ca să nu vadă adeverul. Povestea despre tărgul femeilor la Gaina în țara Moților, prin ce unii au incercat să prezinte lumii pe români ca pre un popor barbar, o reduce la adeverata valoare.

Autorul vorbesc fără partinire despre insușirile bune și rele ale locuitorilor din Transilvania; laudă

2. Finalisit u-să procesul disciplinar contra protopresbiterului I. Hanea în afacerea fondului bisericesc din Gurariului, și cu ce rezultat?

3. E adevărat că cu scirea și consensul Ven. Consistoriu archid. să purtat proces la tribunalul reg. din loc în afacerea amintită, și cu ce rezultat?

4. Ce pași a făcut V. Consistoriu în contra părții vinovate?

Presidiul declară că va responde după ce și va trage informațiunile de lipsă.

Dăp. Simion Demian face următoarea propunere:

Considerând că în ședința de eri s-a stabilit introducerea principului de cuincuenalii pentru sistematizarea salariilor funcționarilor consistoriali ordinari;

considerând că vicariul archeepiscopesc, carele asemenea este funcționari și încă cel mai vechi la consistoriul arhidiecesan, și care a adus servicii însemnate pentru biserică atunci, când aceasta era lipsită de averi, nu e luat în considerație la imbunătățirea salariilor funcționarilor prin cuincuenalii;

considerând că postul de vicariu, împreună cu salariul ce-l are acum este sistematizat încă dela început de când s-au sistematizat toate posturile și salariile după norma stabilită atunci;

în fine considerând că ar fi o mare nedreptate ca tocmai vicariul, carele este unul dintre cei mai însemnați funcționari, carele a gustat amăriștiunea lipselor bisericei din trecut, carele și-a câștigat mereu însemnate pentru biserică și la diferite ocazii unele depline încredere a arhidiecesei în deobște cunoșute, însemnate de mai multe ori în protoale si noadelor noastre, să fie eschis dela imbunătățirea salariului prin cuincuenalii. În considerarea tuturor acestora fac propunere:

Veneratul sinod arhidiecesan se decidă: Vicariul archeepiscopesc încă are drept la cuincuenaliile salariului seu, care i se și incuviințează, începând dela intrarea lui în oficiul seu de vicariu. — Se predă comisiunei organizatoare.

Presidiul responde la interpelația dep. Dr. Nicolae Pop.

Din relațiunile mai multor oficii protopresbitere, a venit la cunoșință consistoriului, că dela anul scol. 1883/4 încoace sau distribuit din partea mai multor inspectori regii de scoale blanchete pentru adunarea de date statistice scolare compuse numai în limba maghiară.

Consistoriul a îngrijit însă ca atari blanchete să se găsească în limba oficială a bisericei noastre și distribuind aceste organelor noastre scolare le-a îndrumat să se folosă de aceste blanchete.

Tot odată Consistoriul a recercat pe concernești inspectori regii de scoale ca în sensul instrucțiunii ministeriale ce au în acest merit, să distribue blanchete compuse în limba română în comunile gr. or. române.

Cestiunea nu e încă finalizată.

Interpelantele se declară multămit cu responsul, ear sinodul îl ia spre scință.

Presidiul responde la interpelația deputatului G. Candrea.

Consistoriul are cunoșință despre aceea că în scoalele populare de stat în comune gr. or. române precum și în multe scoale comunale din atari comune limba de învățământ nu e limba maternă a pruncilor de scoală, și că limba maternă nu se propune niciodată ca obiect de învățământ în acele scoale.

Spre punerea în lucrare a prescrișilor legilor din vigoare, referitoare la acest merit, consistoriul a făcut pași necesari la autoritățile competente, și mai pe urmă la dl ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică.

Lucrul însă încă tot nu e finalizat.

Interpelantele se declară multămit cu responsul, — sinodul ia responsul presidial spre scință.

La ordinea dilei: Raportul comisiunei scolare.

Referentul comisiunei Ioan Popa raportează la Nr. 22 Sinod, astupă raportului consistorial, în carele se arată că pentru ocuparea definitivă a două posturi de profesori la seminariul Andreian s'a scris concurs; că și au asternut concursele 5 concurenți: Dr. Ioan Crișan, Ioan Ghibu, Matei Voilean, Gregoriu Pletos și Dionisie Făgărășan, a căror listă de cunoștințe consistoriul o alătură.

La propunerea comisiunei, — sinodul decide: lista candidaților se ia spre scință, și alegerea se va pune la ordinea dilei mâine în 26 Aprilie (8 Maiu) a. c.

Acelaș raportor referează asupra raportului consistoriului arhidiecesan (Nr. 58 Sinod), în carele se arată că pentru ocuparea definitivă a postului de profesor de muzică instrumentală și vocală la institutul Andreian s'a scris concurs și un singur candidat domnul George Dima și-a înaintat

concursul, carele are cunoștințe cuprinse în concurs.

La propunerea comisiunei, — sinodul decide: cele efectuate de consistoriu se iau spre scință, și alegerea se va pune la ordinea dilei mâine în 26 Aprilie (8 Maiu) a. c.

Acelaș raportor referează asupra raportului consistorial (Nr. 40 sinod), prin care se asternă planul de învățământ din studiul religiunii pentru scoalele medii.

La propunerea comisiunei, — sinodul decide: Consistoriul se însarcinează a scrie concurs pentru manualele de religiune în scoalele poporale, pe baza planului cuprins în normativ.

Planul de învățământ din studiul religiunii pentru scoalele medii proiectat de consistoriu se aprobă.

Tot odată se însarcinează Consistoriul, ca într-o instrucțiune specială să schizeze materialul ce are să preda în fiecare clasă, și pe baza acestei instrucțiuni să se publice concurs pentru manuale.

Invențamentul religiunii în scoalele medii după planul proiectat are să se introduce succesiv începând cu anul scol. 1884/5 cu clasa I.

a) Consistoriul arhidiecesan se îndrumă a publica concurs pentru cele mai bune manuale din studiul religiunii pentru scoalele poporale și medii conforme planului de învățământ pentru studiul religiunii, pe lângă premii de 200—500 fl. obținând arhidiecesei proprietatea manuscrisului.

b) Pentru acoperirea acestor premii, sinodul arhid. deschide un credit din fondurile arhidiecesane eventual se îndrumă consistoriul să intra în per tractări cu comisiunea administrativă a tipografiei arhidiecesane pentru ca aceasta să primească proprietatea și căderea cărților premiate, prelungind condițiiunea ca să anticipate din avere ei premile necesare.

c) Cărțile premiate se declară de proprietate excludă a arhidiecesei respective a tipografiei arhidiecesane cu toate fiolele edițiunii având autorul a primi pentru cedarea dreptului seu 20% din câștigul curat la fiolele edițiunii, fiind îndatorat să face el însuși revisiunea.

d) După acoperirea speselor obvenite cu premiera și tipărirea cărților, precum și a cametelor capitalului investit, câștigul ulterior, după detragerea celor 20% din câștig la fiolele edițiunii, cade în folosul arhidiecesei resp. tipografiei arhidiecesane.

e) Introducerea acestor manuale consistoriul o va face de timpuriu cunoscută administrației tipografiei arhid. ca aceasta să nu dispună edițiunii noue la manualele vechi, cari neputându-se vinde, ar cauza pagube mari tipografiei arhid.

f) Pentru examinarea cărților (manuscriselor), intrate la concurs, se instituește o comisiune consistorială, carea va avea de face rapoartele sale la consistoriu despre cenzurarea manuscriselor (cărților) intrate la concurs, și va lua asuprași însăși tipărirea cărților din cestină.

Pentru lucrarea la care se va supune comisiunea, membrii ei se vor da anumite remunerări.

Tot acelaș referent raportează asupra cărții: „Elemente de istoria naturală pentru scoale poporale de Dr. D. P. Barcian. curs II.,” asternută prin esibit consistorial (Nr. 3 Sinod).

La propunerea comisiunei, — sinodul aprobă carte: „Elemente de istoria naturală, curs. II., de Dr. D. P. Barcian și o admite ca manual pentru scoalele poporale.

Acelaș raportor raportează asupra cărței „Noua metodă practică pentru a învăța cu înlesnire limba germană, curs. I., II., III., după F. Ahn, prelucrată de M. Rudinescu” asternută prin esibit consistorial (Nr. 11 Sinod).

La propunerea comisiunei — sinodul aprobă carte: „Noua metodă practică pentru a învăța cu înlesnire limba germană curs I. II. III., după F. Ahn de M. Rudinescu” și o admite ca manual pentru scoalele poporale.

Acelaș raportor raportează asupra propunerei deputatului Gregorius Pletos (Nr. 67 Sinod) referitoare la distribuirea actelor sinodului pentru biblioteca gimnaziilor din Năsăud, Brașov și Brad, — se transpună consistoriului arhid. spre considerare.

Tot acelaș raportor raportează asupra propunerei deputat. Dr. D. Barcian (Nr. 54 Sinod), pentru introducerea învățământului profesional, — apărându-se în principiu se transpună Consistoriului spre ulterioră afacere.

Acelaș raportor asupra cărții: „Curs metodic de istoria naturală pentru scoalele poporale de Ipolit Ilasievici” asternută prin raport consistorial (Nr. 87 Sinod).

La propunerea comisiunei, — Sinodul aprobă carte „Curs metodic de istoria naturală pentru scoalele poporale de Ipolit Ilasievici” și o admite ca manual pentru scoalele poporale.

Raportorul comisiunei scolare Zacharia Boiu raportează asupra raportului consistorial (Nr. Sinod 10) în privința revindecării fondului de pensiune învățătoresc.

La propunerea comisiunei, — consistoriul arhid. se însarcinează a solicita la Consist. metropolitan resolvirea causei acesteia atât de momentoaic eveniment a cere informație despre stadiul, în carele se află ea, precum și despre impregiurările, ce împedează promovarea și resolvirea ei, și a raporta sinodului proscrim.

Acelaș raportor referează asupra raportului consistorial în cauza stipendiilor din fundația Francisc Iosefină.

La propunerea comisiunei, — sinodul decide: Având în vedere votul motivat al consistoriului în acest obiect, cele două stipendii actuale la 500 fl. din fundația Francisc Iosefină indată ce vor devine vacante, sunt să se preface în 16 stipendii la 60 fl. și să se adauge din fundația numită încă 200 fl. spre a se face 20 stipendii la 60 fl. cari să se conferească jumătate în scolare de gimnasiu, scoale reale și comerciale, ear jumătate pentru ascultători de pedagogie în seminarul arhidiecesan Andreian.

Cu execuțarea acestui conclus se însarcinează consistoriul arhidiecesan.

Sedinta se ridică la 12 3/4 ore.

Nr. 91—1884.

Cătră toți alegătorii români aderenti ai partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Comitetul electoral permanent al partidei naționale române, esmis de către conferință alegătorilor români întărită în Sibiu în datele din 12, 13 și 14 Maiu 1881, convoacă prin aceasta o conferință generală a partidei pe 1 luni calendarul nou (20 Maiu calendarul vechi) la 10 oare a. m. la Sibiu, otelul „Imperatul Romanilor”.

Spre acest scop invită pre d. delegați din cercurile electorale, aleși în sensul apelului nostru de dtd 12/24 Martie anul curintă Nr. 51, să binevoiască să se prezinte la aceea conferință, având să se legitimeze cu literale credinționali primite dela comitetii lor.

Obiectul conferinței va fi stabilirea atitudinii partidei noastre față cu proiectele alegătorilor dietali.

Din ședința comitetului electoral permanent al partidei naționale române întărită în Sibiu la 4 Maiu (22 Aprilie) 1884.

Partenie Cosma m. p., A. Trombiș m. p., președinte. secretar.

Varietăți.

* (Cas de moarte). Primariul cetății Sibiu, Gustav Kapp, a răposat Marți la 4 1/2 ore. Răposatul a fost unul dintre stelpii națiunii săle, căreia cu credință i-a servit până la moarte.

Fie-i țărina usoară.

* (Midhat pașa) renunțat reformator al Turciei moderne, a răposat în Taif. Cu prepus că a luat parte la asasinarea lui Abdul Aziz, densus fă esilat, și în esil și-a aflat și stăritul.

Istoria va înregistra că curiosum încercarea dela 1876 a lui Midhat pașa de a introduce și în Turcia parlamentarismul după metoda din vestul Europei.

* (Postal.) Se scrie concurs pentru următoarele posturi de magistri postalii.

1.) Săsciori, comitatul Sibiului, cauțiune fl. 100, salariu anual fl. 120 pașal de cancelarie fl. 40, pașal de transport fl. 300.

2.) Poiana com. Sibiului, Cauțiune fl. 100 salariu anual fl. 120 pașal de cancelarie fl. 40, pașal de transport fl. 360.

3.) Slimnic, comitatul Sibiului, Cauțiune fl. 100 salariu anual fl. 120, pașal de cancelarie fl. 40, pașal de transport fl. 200.

Suplicele sunt să se transmită la direcția postei din Sibiu în termen de trei săptămâni.

* (Mai 1). Scoalele evanghelice de aici serbară festivitatea excursiunii de primăvară. La 7 oare dimineață orașul Sibiu gemea de mulțimea oame-

